

Advies over de begroting 2019

[toelichting Vlaams Parlement]

Hans Maertens, voorzitter SERV

Erwin Eysackers, studiedienst SERV

Tom Willems, studiedienst SERV

10 juli 2018

Overzicht advies

- Raming van begroting 2019 bij ongewijzigd beleid:
 - Macro-economische omgeving: groeivertraging?
 - Raming saldo bij ongewijzigd beleid
- Structureel begrotingsbeleid:
 - Conjunctuurcorrectie?
 - Begroting moet structureel evenwicht behouden
 - Twee doelstellingen in begrotingsbeleid combineren:
 - structureel evenwicht behouden
 - bevorderen stabiele en duurzame sociaaleconomische groei
- Investeringsbeleid meer gestructureerd aanpakken:
 - Analyse kader o.b.v. visie OESO
 - Waar staat Vlaanderen vandaag?
 - Vijf SERV-voorstellen voor een andere aanpak investeringsbeleid

Macro-economische omgeving

- Groeivertraging na piek in 2017, maar ...
- ...onduidelijkheid over grootteorde en snelheid

- Vooruitzichten groei (bbp):
 - +1,6% 2018 (voorheen: +1,8%) volgens FPB, +1,5% volgens NBB
 - +1,6% 2019 (voorheen: +1,7%) volgens FPB, +1,5% volgens NBB
 - Werkgelegenheid blijft toenemen: +106 dz in 2018 & 2019 (FPB)
- Vergelijking met andere landen in eurozone:
 - België in staart van eurozone
 - Positie vergelijkbaar met voorgaande jaren
 - Buurlanden scoren (licht) beter

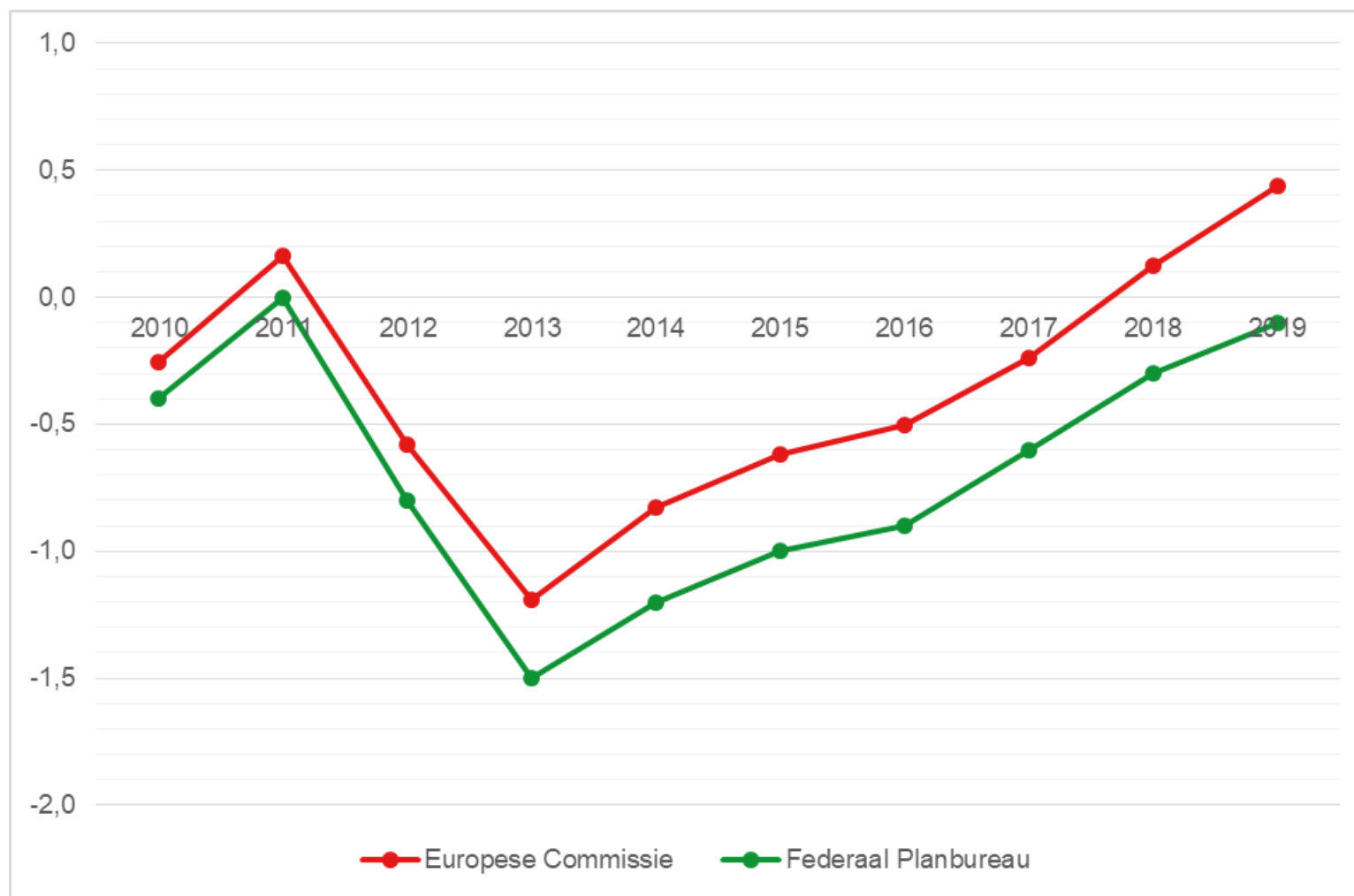
Raming begrotingssaldo 2019

- Meerjarenraming 2018-2023
- Impact recente beleidsmaatregelen (2019), zoals:
 - Meeruitgaven via gezinsbijslagen (€ 139 mln) en sociale akkoorden onderwijs (€ 23 mln) en non profit (€ 28 mln)
 - Beschikbare buffer 2018 BO + BA (€ 147 mln) ingezet, overname schuld fusie gemeenten (€ 96 mln) valt weg
- Onderbenutting:
 - Uitvoering 2017 = aanzienlijke onderbenutting
Identieke benadering in raming 2019 = € +192 mln
 - SERV pleit voor voorzichtigheid: hoge onderbenutting niet wenselijk
Bij twijfel: zijn alle ingeschreven betaalkredieten realistisch?
Transparantie van begroting
- Geraamd saldo bij ongewijzigd beleid = klein overschot:
€ 145 mln (0,3% van uitgavenbegroting)

Structureel begrotingsbeleid [1]

- Principes structurele begrotingslogica:
 - In economisch ongunstige tijden: tekort toegestaan
 - In economisch gunstige tijden: overschot vereist
- Interpretatie vandaag moeilijk want output gap zeer dicht bij kantelpunt:
 - Conjunctuurcorrectie voor structurele begrotingsdoelstelling berekend via output gap = vandaag dicht bij nul
 - → Structurele doelstelling verschilt nauwelijks van nominale doelstelling
 - Tegenstrijdige signalen: FPB onder nul en EC boven nul
- Wel opletten: over afgelopen decennium vlakken positieve en negatieve cijfers elkaar niet uit

Output gap: ramingen FPB en EC

Structureel begrotingsbeleid [2]

■ Pleidooi voor combinatie *twee begrotingsdoelstellingen*:

- Houdbaarheid overheidsfinanciën blijven garanderen via structureel begrotingsevenwicht
- Stabiele en duurzame sociaaleconomische groei bevorderen, waartoe investeringsimpulsen belangrijke bijdrage leveren

■ SERV-visie op begrotingsbeleid blijft:

- Begroting blijft *structureel in evenwicht* + uitgaven groeien globaal niet sneller dan ontvangsten
- *Uitgaven investeringen groeien sneller dan andere uitgaven*, maar reële groei + nieuw beleid bij niet-investeringsuitgaven blijven mogelijk
- *Oplossing voor spreiden investeringsuitgaven* in loop van de tijd via dialoog met EC
- *Schuldnormering mag rekening houden met prioriteiten investeringen*, maar daarbuiten geen nieuwe schuld aangaan

■ Begrotingsdoelstelling 2019:

- Structureel evenwicht blijft gegarandeerd
- Vandaag geen onderscheid tussen nominaal en structureel begrotingsevenwicht

Begroting 2018BA

■ FFEU-kredieten en nieuwe artikel MOW over leefbaarheidsprojecten:

- Hoe wordt recuperatie niet-gebruikte kredieten georganiseerd?

■ Investerings:

- Principiële afspraak over definitie in wg leesbaarheid begroting (VP)
- Investerings VEK: van € 3,63 naar € 3,64 mld
30% via MOW [BD M], 23% via WVG [G], 20% via OV [F], 7% via ENO (L) + 7% via ROW [M] = 14% via OMG [Q]
- Investerings VAK: € 150 mln hoger dan VEK = € 3,79 mld
VAK > VEK = investering in beginfase:

beleidsprogramma's Hermesfonds, VIPA, Minafonds en MOW / VIF voor verkeersinfrastructuur

VEK > VAK:

Beleidsprogramma's Toerisme Vlaanderen + vastgoed onderwijs + Vlaamse Waterweg + vastgoeddossiers binnen KB

(€ mln)	2018BA VEK	2018BA VAK	VAK - VEK
Beleidsprogramma	3.638	3.787,6	149,7
D DG Duurzame ontwikkeling & promotie Vlaanderen	34,9	11,2	-23,7
E EC Duurzaam economisch weefsel, faciliteren ondernemerschap	145,9	200,3	54,4
F FG Ondersteuning van het onderwijsveld	303,7	279,1	-24,6
G GI Infrastructuur zorg- en dienstverlening persoonsgebonden aangelegenheden	798,2	856,6	58,4
H HF Sport	33,8	49,9	16,1
K KD Duurzame landbouw en visserij	41,6	69,6	28,0
L LC Omgevingsbeleid	260,9	316,2	55,2
M MF Verkeersveiligheid	161,6	200,0	38,5
M MH Wegenpatrimonium	217,4	281,9	64,4
M MI Waterwegen	499,9	382,7	-117,3

Aanpak investeringsbeleid [1]

- Pleidooi pro versterking en versnelling investeringen:
hoe investeringen efficiënt en effectief realiseren?
- *Noodzaak aan meer gestructureerde aanpak, wegens:*
 - Hoge complexiteit van investeringsprojecten,
 - Hun hoge kostprijs,
 - En hun lange termijnimpact
- *Doel van meer gestructureerde aanpak:*
 - Juiste infrastructuurprojecten realiseren
 - Op een kostenefficiënte en betaalbare manier
 - Binnen de aangegeven tijdsperiode
 - Met aandacht voor maatschappelijke meerwaarde
 - En gedragen / gesteund door gebruikers en burgers

Analyse in drie stappen

1/ Analysekader o.b.v. visie OESO:

Lange termijnvisie, centrale opbouw van kennis en ervaring, draagvlak voor investeringen, transparantie en correcte rapportering, beheer infrastructuur

2/ Waar staat Vlaanderen vandaag?

- Geen overzichtelijke lange termijnvisie: te weinig afstemming en integratie van bestaande plannen
- Heel wat kennis en ervaring over organisatie, financiering en realisatie van projecten, maar in verspreide slagorde: 'stand alone'-projecten
- Overheid gedraagt zich te weinig als projectregisseur in overleg met stakeholders op terrein
- Gebruik van kritische en onafhankelijke evaluatiemomenten kan beter
- Levenscyclus niet systematisch in rekening gebracht: beheer activa blijft na oplevering van groot belang

3/ Vijf SERV-voorstellen voor aangepaste aanpak investeringsbeleid

Vijf SERV-voorstellen [1]

1. Maak een overkoepelend Vlaams strategisch infrastructuurplan
 - Overzicht huidige en toekomstige projecten – wat zit in pijplijn?
 - Betrekken van sociaaleconomisch middenveld
 - Bestaande plannen op elkaar afstemmen en integreren
 - Actualisering door VR bij start van nieuwe legislatuur
2. Realiseer centrale capaciteitsopbouw binnen Vlaamse administratie
 - Kennis en ervaring op centraal niveau uitbouwen = financiering + juridisch + stakeholders + ruimtelijke procedures + afstemming met andere overheden...
 - Realisatie investeringsprojecten per (groep van) beleidsdomein(en) = vakkennis en deskundigheid
 - Alle wezenlijke elementen blijven binnen de Vlaamse overheid

Vijf SERV-voorstellen [2]

3. Gebruik PPS-constructies bij aantoonbare meerwaarde
 - Operationele of maatschappelijke meerwaarde
 - Alleen budgettaire argumentatie pro PPS is onvoldoende
4. Creëer steeds maatschappelijk draagvlak
 - Overheid als procesregisseur
 - Waarom? Legitimiteit, kwaliteit en snelheid van uitvoering
 - 'Ex ante' consultatie met stakeholders
 - 'Ex post' verantwoording van beslissingen en resultaten
 - Evaluatierapporten principieel openbaar maken
5. Geef beheer van infrastructuur hogere prioriteit
 - Integrale levenscyclusbenadering bij alle investeringsprojecten
 - Beheer en onderhoud van activa doorrekenen en meenemen in proces

Overzicht SERV-advies

■ Visie SERV op Vlaams begrotingsbeleid:

- Uitgangspunten: huidige macro-economische omstandigheden + structureel begrotingsevenwicht is bereikt:
- Doelstelling 1: houdbaarheid overheidsfinanciën garanderen via behouden van structureel evenwicht
- Doelstelling 2: bevorderen duurzame sociaaleconomische groei = inclusief versnelde investeringsimpulsen

■ Aanpak investeringsbeleid: 5 SERV-voorstellen:

- Maak een overkoepelend Vlaams strategisch investeringsplan
- Realiseer centrale capaciteitsopbouw over investeringsaanpak binnen administratie
- Gebruik PPS-constructies bij aantoonbare meerwaarde
- Creëer steeds maatschappelijk draagvlak
- Geef beheer infrastructuur hogere prioriteit

Dank voor uw aandacht !

Vragen of opmerkingen?

Meer informatie:

www.serv.be → Begroting en fiscaliteit

eeysackers@serv.be

twillems@serv.be